

Podstawy geometrii i geometrie nieeuklidesowe

Lista 1. Aksjomaty pola dla wielokątów.

1. Posługując się aksjomatami pola oraz wywiedzionymi z aksjomatów (na wykładzie) własnościami, a także znanymi z geometrii własnościami figur, wyprowadź wzory na pole: (a) równoległoboku, (b) trójkąta, (c) trapezu. W przypadku trudności z przypadkiem ogólnym zacznij od przypadków łatwiejszych: równoległoboku o bocznych krawędziach nie za bardzo pochyłonych, trójkąta prostokątnego, trójkąta i trapezu równoramienne. W poszczególnych podpunktach tego zadania możesz też korzystać z podpunktów poprzednich.
2. Zbadaj, które aksjomaty pola są spełnione, a które nie są, przez poszczególne funkcje P_i opisane poniżej:
 - (a) $P_1(W) := 1$ dla każdej figury W ;
 - (b) $P_2(W) := 1/4 \cdot O(W)$, gdzie $O(W)$ jest obwodem figury W ;
 - (c) niech C będzie ustalonym okręgiem na płaszczyźnie i niech $P_3(W)$ będzie długością tej części okręgu C , która jest zawarta w W ;
 - (d) rozważmy na płaszczyźnie punkty kratowe, tzn. punkty mające w pewnym ustalonym układzie współrzędnych obie współrzędne całkowite, i niech $P_4(W) := w + 1/2 \cdot b - 1$, gdzie w jest ilością punktów kratowych leżących wewnątrz W , zaś b ilością punktów kratowych na brzegu W ;
 - (e*) oznaczmy przez $wyp(W)$ tzw. otoczkę wypukłą figury W , czyli najmniejszą figurę wypukłą zawierającą figurę W , i niech $P_5(W) := 1/4 \cdot O(wyp(W))$, gdzie O oznacza obwód.
3. Uzasadnij, że zastępując jeden z aksjomatów pola innym aksjomatem jak poniżej otrzymamy równoważny układ aksjomatów:
 - (a) aksjomat jednostki aksjomatem: "pole ustalonego kwadratu o boku 2 wynosi 4";
 - (b) aksjomat monotoniczności aksjomatem: " $P(W) \geq 0$ dla każdego wielokąta W ";
 - (c) aksjomat przystawiania słabszym aksjomatem przystawiania trójkątów: "przystające trójkąty mają równe pola";
 - (d*) aksjomat jednostki aksjomatem: "pole ustalonego trójkąta równobocznego o boku 1 wynosi $\sqrt{3}/4$ ".
4. Uzasadnij, że następujących stwierdzeń nie da się udowodnić bez odwołania się do aksjomatu przystawiania (a więc wyłącznie na podstawie trzech pozostałych aksjomatów pola):
 - (a) każdy kwadrat jednostkowy ma pole 1;
 - (b) pole trójkąta powstałego z podziału dowolnego prostokąta przekątną jest równe połowie pola tego prostokąta;
 - (c) istnieją wielokąty o dowolnie dużych polach;
 - (d) równoległoboki o równych podstawach i równych wysokościach mają równe pola;
5. Uzasadnij, że stwierdzeń (b), (c) i (d) z zadania 4 nie da się udowodnić bez korzystania z aksjomatu sumy. A czy bez aksjomatu sumy można udowodnić, że każdy prostokąt o obu bokach długości ≥ 1 ma pole ≥ 1 ?
6. Niech P_0 będzie zwykłym polem figur wielokątnych. Zbadaj, które aksjomaty pola są spełnione, a które nie są, przez poszczególne funkcje P_i opisane poniżej:
 - (a) $P_6(W) := 1/2 \cdot P_0(W) + 1/2$;

- (b) $P_7(W) := \min(P_0(W), 1000)$;
- (c) ustalmy pewną półpłaszczyznę E zawierającą kwadrat jednostkowy K będący wzorcem pola (kwadrat z aksjomatu jednostki) i niech $P_8(W) := P_0(W \cap E)$.
7. Czy zastępując aksjomat sumy aksjomatem " $P(W_1 \cup W_2) \leq P(W_1) + P(W_2)$ dla dowolnych figur wielokątnych W_1 i W_2 " otrzymamy równoważny układ aksjomatów?
 8. Czy stwierdzenie "wśród prostokątów o ustalonym jednym boku ten, którego drugi bok jest dłuższy nie może mieć mniejszego pola" jest niezależne od układu aksjomatów
 - (a) AS, AM, AJ; (b) AP, AM, AJ?
 9. Czy stwierdzenie "pole wielokąta jest równe połowie kwadratu średnicy tego wielokąta" (gdzie średnica to maksymalna odległość między punktami wielokąta) można obalić za pomocą
 - (a) aksjomatów pola;
 - (b) samych tylko aksjomatów AP, AM, AJ?
 10. Czy układ składający się z aksjomatów AP, AM, AJ oraz z zaprzeczenia aksjomatu AS jest niesprzeczny?
 11. Czy układ składający się z aksjomatów AS, AP, AJ oraz z aksjomatu "pola wielokątów podobnych są sobie równe" jest niesprzeczny?
 12. Czy te spośród układów aksjomatów z zadań 10 i 11, które są niesprzeczne, są również zupełne?